

RETNINGSLINJER OM ARBEIDSGIVERS RETT TIL ARBEIDSRESULTATER

Fastsatt av	Styret ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet 12.06.2014 (US XX/2014)
Gjelder fra	12.06.2014. Sist endret 11.09.2017.
Erstatter	«Retningslinjer for IPR og innovasjonsarbeid ved NVH», NVH Styresak S-21/12 og «Retningslinjer for forvaltning av immaterielle rettigheter og fysisk materiale i eksterne relasjoner», UMB Styresak 147/2010.
Grunnlag	Universitets- og høyskoleloven (lov av 1. april 2005 nr.15) § 1-1, § 1-3 og § 1-5, arbeidstakeroppfinnelsesloven (lov av 17. april 1970 nr. 21), Regler for Fordeling av nettoinntekter fra næringsmessig utnyttelse av oppfinnelser (HS-sak 11.12.2003), Prinsipper for Norges forskningsråds rettighetspolitikk, Felles rettighetspolitikk for Norges universiteter, Opphavsrettslige problemstillinger ved universitetene og høyskolene, Utredning om opphavsrettslige spørsmål ved UiO, harmonisering med retningslinjer vedtatt av Norges øvrige universiteter.
Arkivref	

1. Reglementets formål og bakgrunn

1.1 Formål

Formålet med dette reglementet er å klargjøre arbeidsgivers rett til arbeidsresultater. Reglementet skal være en del av arbeidsavtalen mellom Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, heretter kalt NMBU eller arbeidsgiver og den enkelte ansatte, heretter kalt arbeidstaker.

1.2 Bakgrunn

NMBU er gitt et ansvar om å utbre "anvendelse av vitenskapens metoder og resultater, både i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv", jf. universitetsloven § 1-1 c). For at NMBU skal kunne utøve dette ansvaret på en ryddig og effektiv måte, må resultater som skapes ved NMBU eies av NMBU.

For at NMBU skal kunne oppfylle sine forpliktelser i prosjekter med eksterne parter, må NMBU ha rett til å forvalte arbeidsresultatene som bringes inn og skapes i prosjekter med eksterne parter. Slik forvaltningsrett utøves mest praktisk gjennom eiendomsrett.

Norges forskningsråd har vedtatt prinsipper om at eierskap skal overføres fra arbeidstaker til forskningsinstitusjonene. Slike prinsipper ligger også som forutsetninger for deltakelse i EUs forskningsprogrammer.

2. Eierskap til arbeidsresultater

2.1 Arbeidsresultater og rettigheter er arbeidsgivers eiendom

Arbeidsgiver overtar eiendomsretten til alle arbeidsresultater og rettigheter som arbeidstaker skaper eller utvikler i tilknytning til sin stilling ved NMBU. Slike arbeidsresultater og rettigheter kan for eksempel være (listen er ikke uttømmende):

- patenterbare oppfinnelser,
- arbeidsresultater som kan danne grunnlag for varemerke- og designregistrering,
- ikke-patenterbar teknologi (ikke-patenterbare oppfinnelser og andre løsninger og prinsipper; knowhow, inkludert bedriftshemmeligheter, teknisk, vitenskapelig og merkantil informasjon og forretningskonsepter),
- databaser,

- dataprogrammer,
- ethvert materielt produkt (organisk, uorganisk og biologisk materiale) herunder substanser, organismer og avlinger, samt materialer.

2.2 Unntak for tradisjonelle faglitterære verk, musikkverk og kunstneriske verk

Arbeidsgiver overtar ikke eiendomsrett til tradisjonelle faglitterære verk, musikkverk og kunstneriske verk med mindre annet er avtalt. Som tradisjonelle faglitterære verk regnes monografier, lærebøker, vitenskapelige artikler og doktorgradsavhandlinger.

2.3 Unntak for "personlig" undervisningsmateriale

Arbeidsgiver overtar ikke eiendomsrett til "personlig" undervisningsmateriale med mindre annet er avtalt. Som "personlig" undervisningsmateriale regnes forelesninger og støttemateriale, for eksempel utdelte notater og lysarks-presentasjoner.

2.4 Arbeidsresultater eller rettighet som ikke har tilknytning til stilling ved NMBU

Arbeidsresultater og rettigheter som i sin helhet er fremkommet i forbindelse med arbeidstakers bierverv eller selvstendige næringsvirksomhet, tilhører ikke NMBU forutsatt at:

- arbeidstaker dokumenterer at utviklingen av resultatene har foregått utenfor den ansattes arbeidstid og uten bruk av NMBUs ressurser, og
- arbeidstaker har meldt fra og fått godkjent, der det er nødvendig, arbeids- eller oppdragsforholdet på reglementert måte, jf. de til enhver tid gjeldende retningslinjer for ansattes adgang til å påta seg biarbeid.

2.5 Arbeidsresultater og rettigheter som skapes i samarbeid mellom NMBU og eksterne parter

Dersom arbeidsresultater fremkommer i samarbeid mellom ansatte ved NMBU og eksterne parter, gjelder dette reglementet for den andel av arbeidsresultatet eller rettighetene som er frembrakt av ansatte ved NMBU. Det vises til Retningslinjer for forvaltning av immaterielle rettigheter og fysisk materiale i eksterne relasjoner, US sak 85/2014.

3. Forpliktelse om å bidra til å overholde NMBUs avtaler med eksterne parter

3.1 Arbeidstakers plikt om å bidra til å overholde avtaler med eksterne parter

Dersom arbeidsgiver, direkte eller ved en enhet, har inngått avtaler med eksterne parter om forskningssamarbeid eller forskningsfinansiering, herunder bidrags- eller oppdragsforskning samt avtaler om annet form for samarbeid, plikter arbeidstaker å sette seg inn i og overholde disse avtalene og bidra til at arbeidsgiver kan oppfylle sine forpliktelser overfor eksterne parter.

3.2 Arbeidsgivers informasjonsplikt og arbeidstakers undersøkelsesplikt

Arbeidsgiver plikter direkte eller ved en enhet, å informere arbeidstaker om avtaler med eksterne parter eller relevante bestemmelser i den aktuelle avtalen. Arbeidstaker som deltar i slikt samarbeid som nevnt ovenfor, og som ikke har mottatt informasjon om avtaleforholdet med tredjepart, har et selvstendig ansvar for å etterspørre informasjon om avtaleforholdet hos arbeidsgiver eller enhetsleder.

3.3 Felles ansvar for å påse vitenskapelige ansattes rett til publisering

Både arbeidstaker og arbeidsgiver plikter å påse at vitenskapelige ansattes rett til publisering etter lov om universiteter og høyskoler § 1-5 sjette ledd blir ivarettatt i samarbeidsavtaler med eksterne parter. Publisering kan gis kortvarig utsettelse i den grad det er nødvendig for å oppfylle NMBUs forpliktelser etter avtaler med eksterne parter om forskningssamarbeid.

4. Innmelding av arbeidsresultater med kommersiell verdi

4.1 Patenterbare oppfinnelser – publiseringsrett

Vitenskapelige ansatte har en rett til å publisere oppfinnelsen som går foran arbeidsgivers rett til å beskytte oppfinnelsen. Ønske om å benytte publiseringsretten skal fremkomme av meldeskjema. Arbeidsgiver og arbeidstaker plikter å samarbeide om å få til en avtale om et tidsløp for publisering og kommersialisering slik at både den vitenskapelig ansattes behov for publisering og arbeidsgiverens behov for å beskytte resultatet blir ivarettatt.

4.2 Patenterbare oppfinnelser - meldeplikt etter arbeidstakeroppfinnellesloven

For patenterbare oppfinnelser har arbeidstaker en plikt til å melde fra til arbeidsgiver uten unødig opphold, jf. arbeidstakeroppfinnellesloven (lov av 17. april 1970) og senest 30 dager før planlagt publisering. NMBU har opprettet et system med meldeskjema som sendes til Innovasjonssenter Campus Ås AS. NMBU, ved Innovasjonssenter Campus Ås AS, har mulighet til å overta eiendomsretten til oppfinnelser ved å underrette arbeidstakeren skriftlig innen 4 måneder etter mottatt innmelding.

4.3 Patenterbare oppfinnelser – reglement om fordeling av nettoinntekter

For patenterbare oppfinnelser gjelder "Regler for fordeling av nettoinntekter fra kommersialisering", US-sak xx/2017.

4.4 Innmelding av øvrige arbeidsresultater med kommersiell verdi

Arbeidstaker plikter å melde inn alle arbeidsresultater som kan ha kommersiell verdi til arbeidsgiver. Dersom arbeidstaker er i tvil om arbeidsresultater helt eller delvis er egnet for innmelding på grunn av resultatets kommersielle verdi skal spørsmålet fremlegges for arbeidsgiver og meldeskjema skal sendes til Innovasjonssenter Campus Ås AS.

4.5 Etablerte rutiner for oppfinnelser skal også følges for øvrige resultater

Etablerte rutiner om innmelding, publisering og fordeling av nettoinntekter fra næringsmessig utnyttelse av oppfinnelser skal gjelde for øvrige arbeidsresultater så godt det lar seg gjøre.